DEMO FINLAND

4.3.2024

Demo Finlandin lausunto Suomen avaintavoitteisiin EU-vaalikaudelle 2024–2029

Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo Finland kiittää mahdollisuudesta jakaa näkemyksensä Suomen avaintavoitteisiin EU-vaalikaudelle 2024–2029.

Demo Finland pitää ensiarvoisen tärkeänä, että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti **Suomi painottaa Euroopan unionin kaiken toiminnan perustana oikeusvaltioperiaatetta, ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja demokratiaa.** Rauhanomaiset, demokraattiset yhteiskunnat niin Euroopan sisällä kuin globaalisti on myös Suomen etu.

Demokratian tilaa mittaavat raportit kertovat, että jopa 70 prosenttia maailman väestöstä asuu itsevaltaisissa valtioissa ja autoritaarisempaan suuntaan liikkuvien valtioiden määrä on yli puolet suurempi kuin demokratisoituvien maiden määrä.[1] Myös monessa vakiintuneessa demokratiassa on nähty oikeusvaltioperiaatteiden ja lehdistönvapauden rapautumista.

Demokratia on kestävän kehityksen tavoite ja edellytys. Demokraattinen kehitys johtaa keskimäärin taloudelliseen kasvuun ja vakauteen. Demokraattiset valtiot panostavat muita hallintomalleja enemmän kansalaistensa sosiaaliturvaan, ja demokratia on yhteydessä muun muassa alhaisempaan lapsikuolleisuuteen ja koulunkäynnin yleistymiseen väestössä. Demokratioissa myös ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunta on laajempaa.[2] Ilmastonmuutokseen kietoutuu useita suuria teemoja kuten oikeudenmukaisuus, sukupolvipolitiikka, alueelliset erot, talous, turvallisuus, biodiversiteetti, globaali eriarvoisuus ja yhteisten resurssien käyttö. Autoritaariset hallinnot eivät ole uhka vain omille kansalaisilleen, vaan myös turvallisuudelle laajemmin maailmassa. On hyvin harvinaista, että demokratiat sotivat toisiaan vastaan, eli demokratialla on vahva yhteys rauhaan. Suomen tuleekin edistää kansainvälistä demokratiatyötä kokonaisuutena, johon sisältyy poliittisen vaikuttavuuden, rahoituksen, tavoitteellisuuden ja pitkäjänteisyyden vahvistaminen. Euroopan unionin tulee näyttää esimerkkiä ja kasvattaa merkitystään demokratia- ja oikeusvaltiokehityksen tukijana.

[1] International IDEA 2022. ***Global State of Democracy Report 2022: Forging Social Contracts in a Time of Discontent.*** V-Dem Institute 2023. ***Democracy Report 2023: Defiance in the Face of Autocratization.***

[2] V-Dem Institute 2023. ***Case for Democracy Report.***

Jotta Euroopan unioni voi vahvasti toimeenpanna vaikuttavaa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, on sen kaikkien ulkosuhdealojen toimittava johdonmukaisesti ja osoitettava itse esimerkkiä sääntöperustaisen järjestelmän jäsenenä. **Monenkeskinen yhteistyö YK:n ja muiden kansainvälisten organisaatioiden sekä EU:n kanssa on meille sekä välttämättömyys että mahdollisuus tulla kuulluksi, vaikuttaa yhteisiin asioihin ja olla mukana luomassa ratkaisuja.** EU on sitoutunut tasavertaiseen kumppanuuteen ja myös ihmisoikeuksien ja demokratian toimintaohjelmaan (EU Action Plan on Human Rights and Democracy 2020–2024) kahden- ja monenvälisessä toiminnassaan.

Monisyiset kriisit haastavat ihmisten, yhteisöjen ja yhteiskuntien toimintakykyä eri puolilla maailmaa. Tämä luo uudistuspaineita ulkosuhteiden kokonaisuudelle, mukaan lukien kehitysyhteistyölle, humanitaariselle avulle ja rauhantyölle. EU voi vahvistaa entisestään tiiviimpää ja suunnitelmallisempaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Kehityspolitiikka on keskeinen osa EU:n arvo- ja ihmisoikeusperustaista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Kehityspolitiikka vahvistaa kestävän kehityksen edellytyksiä ja vakautta. Se lujittaa suhteita kehittyviin maihin, edistää dialogia ja auttaa saavuttamaan poliittisia ja kaupallistaloudellisia tavoitteita.

EU:n kauppapolitiikan tärkein tavoite on eurooppalaisten yritysten viennin ja investointien edistäminen. **Kauppapolitiikassa on huomioitava myös huoltovarmuus, turvallisuus ja ympäristövaikutukset.** Näiden lisäksi tulee huomioida ihmisoikeus- ja tasa-arvovaikutukset osana kauppapolitiikkaa.

EU on Pariisin ilmastosopimuksen ja Kunming-Montrealin biodiversiteettisopimuksen osapuolena sitoutunut niin toimeenpanemaan oman osuutensa kuin tukemaan köyhimpiä maita. Molempiin sopimuksiin liittyy raportointivelvollisuus. Ilmastorahoitus on Pariisin ilmastosopimukseen perustuva, teollisuusmaita koskeva velvoite kanavoida kehittyville maille (nk. lisäistä) rahoitusta, jolla vahvistetaan toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja tuetaan maailman köyhimpien sekä haavoittuvimpien ihmisten sopeutumista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Lisätietoja:

Rilli Lappalainen, toiminnanjohtaja
+358505613456, rilli.lappalainen@demofinland.org

Virva Viljanen, dialogiasiantuntija
+358503045345, virva.viljanen@demofinland.org

Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo Finland on kaikkien eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö. Se toimii demokratian edistämiseksi vahvistamalla erityisesti naisten, nuorten ja vammaisten ihmisten poliittista osallistumista sekä tukemalla puolueiden välistä dialogia.